

РЕШЕНИЕ

№ 36485

гр. София, 05.11.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 70 състав, в
публично заседание на 14.10.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Радина Карамфилова

при участието на секретаря Илияна Тодорова, като разглежда дело номер **8245** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и следващите от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/ във връзка с чл. 10, ал.6 от Закона за семейните помощи за деца /ЗСПД/.

Образувано е по жалба, подадена на С. Д. А. А., ЕГН: [ЕГН], гражданка на И., с предоставен хуманитарен статут в Р. България, лично и като законен представител на малолетните С. Х. А. А., [ЕГН] и Сама Х. А. А., ЕГН: [ЕГН] с предоставени хуманитарни статуты, със съдебен адрес: [населено място], [улица], ет. 3, чрез: адв. Д. Т. срещу заповед № ЗСПД/Д-С-СК/2093/15.07.2025 г. на директора на дирекция „Социално подпомагане“ (ДСП) – С., с която е отказано отпускане на месечна помощ за двете ѝ малолетни деца.

В жалбата са наведени доводи за незаконосъобразност на оспорената заповед, като постановена в противоречие на материалния закон и целта на ЗСПД. Иска се отмяна на заповедта като незаконосъобразна.

В съдебно заседание жалбоподателката, се представлява от адв. Т., който поддържа подадената жалба и моли като незаконосъобразна оспорената заповед да бъде отменена. Не претендира разноски по делото.

Ответникът – Директорът на дирекция „Социално подпомагане“-С., редовно призован, не се представлява. В депозиран по делото отговор на жалбата изразява становище за неоснователност на същата. Не претендира разноски.

Софийска градска прокуратура не се представлява и не взема становище по жалбата.

Административен съд София - град, Трето отделение, 70-ти състав, като обсъди доводите на страните, приетите по делото писмени доказателства, намира за установено от фактическа и правна страна следното:

Производството пред административния орган е започнало по заявление – декларация вх. № ЗСПД/Д-С-СК/2093 от 07.07.2025 г. на С. Д. А. А. в качеството ѝ на майка и законен представител на малолетните си деца С. Х. А. А. и Сама Х. А. А., с което на основание чл. 7, ал. 1 от ЗСПД е поискано отпускане на месечни помощи за отглеждане на дете.

Във връзка подаденото заявление е издадена заповед № ЗСПД/Д-С-СК/2093 от 15.07.2025 г. на директора на Дирекция „Социално подпомагане“ – С., с която е отказано отпускането на помощта с мотива, че месечната помощ по чл. 7, ал.1 от ЗСПД на основание чл. 3, т. 3 от ЗСПД, тъй като децата не са български граждани и на основание чл. 3, т. 5 от ЗСПД, тъй като за чужди граждани, които постоянно пребивават в страната, не е предвидена, тъй като Р.България няма сключена спогодба с Р.И..

По делото са представени и други доказателства съставляващи административната преписка по издадения акт, приети от съда като доказателства.

При така установеното от фактическа страна, съдът намира от правна страна следното:

По допустимостта:

Оспорва се в срок, подлежащ на обжалване административен акт, от надлежна страна, за която е налице и интерес от обжалването, поради което подадената жалба е процесуално допустима.

Разгледана по същество, жалбата е основателна.

Съгласно чл. 168 от АПК при разглеждане на жалби срещу административни актове съдът не се ограничава само с обсъждане на основанията, посочени от оспорващия, а е длъжен въз основа на представените от страните доказателства да провери законосъобразността на оспорения административен акт на всички основания по чл. 146 – дали актът е издаден от компетентен орган, в предвидената от закона форма, при спазване на материалния и процесуалния закон и в съответствие с целта на закона.

Съобразно чл. 10, ал.4 от ЗСПД във връзка с чл. 10, ал. 5 от ЗСПД, отпускането на семейни помощи за деца или отказа за отпускането им се извършва със заповед на Директора на Дирекция „Социално подпомагане“ или упълномощено от него лице. Процесният административен акт е издаден от компетентен орган, в рамките на предоставените му правомощията, съобразно изискуемите от закона форма и съдържание и при спазване на административнопроизводствените правила.

Спорът по същество е относно материалната законосъобразност на акта и съответствието му с целта на закона.

Отказът за отпускане на помощта по чл. 7 ЗСПД е мотивиран с разпоредбата на чл. 3, т. 3 и т. 5 ЗСПД, според която право на семейни помощи за деца имат бременните жени - чужди граждани, и семействата на чужди граждани, които постоянно пребивават и отглеждат децата си в страната, ако получаването на такива помощи е предвидено в друг закон или в международен договор, по който Република България е страна.

Съгласно разпоредбата на чл. 2, ал.1 от Закона за чужденците в Република България /ЗЧРБ/ чужденец по смисъла на този закон е всяко лице, което не е български гражданин

Липсва спор между страните по делото, че на жалбоподателката и малолетните ѝ деца е предоставен хуманитарен статут, както и относно факта, че международен договор между Република България и Р.И. не е подписан, който да урежда на реципрочна основа отпускането на семейни помощи.

Спорът е как трябва да се третират по ЗСПД чуждите граждани с предоставен хуманитарен статут. Категоричен отговор на този въпрос ЗСПД не дава. Действително, по отношение на чужденците, разпоредбата на чл. 3, т. 5 ЗСПД предвижда единствено, че семейни помощи се предоставят на постоянно пребиваващите и отглеждащи децата си в страната чужди

граждани на реципрочна основа или ако е предвидено в друг закон или международен договор. Тоест ЗСПД не предвижда изрично дали и при какви условия могат да се предоставят семейни помощи за деца на лицата - чужди граждани, на които е предоставена международна закрила. Съгласно нормата на чл. 32, ал. 1 от Закона за убежището и бежанците, чужденците, с предоставен статут на бежанец имат всички права и задължения на българските граждани с изключение на правото да участват в избори за държавни и местни органи, национални и местни референдуми, да участват в създаването и да членува в политически партии, да заемат длъжности, за които със закон се изисква българско гражданство, да бъдат военнослужещи, както и други ограничения, изрично предвидени със закон. ЗСПД не съдържа ограничения в правата на достъп за лицата с бежански статут до социалната система, в частност до регламентираният в него семейни помощи. Отсъствието на специална уредба по отношение на получилите бежански статут в ЗСПД следва да се разглежда като липса на ограничение в правата на тези лица по смисъла на чл. 32, ал. 1, т. 4 ЗУБ и те следва да се третират като български граждани.

Наред с това следва да се вземе предвид и чл. 28, параграф 1 от Директива 2004/83/ЕО, регламентиращ задължения на държавите – членки да полагат грижи получилите статут на бежанец да получават в държавата-членка, която им е предоставила статута, необходимото социално подпомагане, равностойно на предвиденото за гражданите на тази държава-членка, както и да се събрази и Директива 2011/95/ЕС на Европейския парламент и на съвета от 13 декември 2011 година относно стандарти за определянето на граждани на трети държави или лица без гражданство като лица, на които е предоставена международна закрила, за единния статут на бежанците или на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, както и за съдържанието на предоставената закрила. Нормата на чл. 29 от директивата Директивата предвижда, че по отношение на социалното подпомагане условията и редът за предоставяне на основни обезщетения на лицата, на които е предоставен статут на субсидиарна закрила, се определят от националното право, но съгласно параграф 2 от разпоредбата възможността за ограничаване на това подпомагане до основните обезщетения трябва да се разбира в смисъл, че обхваща най-малко минимален гарантиран доход за съответното лице. Няма съмнение, че предоставянето на семейните помощи за деца следва да се разглежда именно като средство за осигуряване на гарантиран минимален доход, както е посочено и в т. 45 от преамбюла на Директива 2011/95/ЕС. Ето защо тълкуване и прилагане на чл. 3 ЗСПД, според което чуждите граждани с предоставен хуманитарен статут, пребиваващи и отглеждащи децата си на територията на Република България, не разполагат със същите права за социално подпомагане като тези на българските граждани, вследствие на което те не могат да получават семейни помощи за деца извън хипотезата на чл. 3, т. 3 и т. 5 ЗСПД, противоречи на чл. 32, ал. 1 ЗУБ и на Директива 2011/95/ЕС, и не съответства на целта на закона.

Въведеното от законодателя ограничение в разпоредбата на чл. 3, т. 5 ЗСПД не следва да се прилага и по силата на чл. 27, т. 3 от Конвенцията на ООН за правата на детето, според който държавите страни по Конвенцията, в съответствие с националните условия и в рамките на своите възможности, предприемат необходимите мерки с цел да подпомагат родителите и другите лица, отговорни за детето, да осъществяват това право и в случай на нужда предоставят материална помощ и програми за подпомагане, особено по отношение на изхранването, облеклото и жилището. Конвенцията е ратифицирана с решение на Великото народно събрание, в сила за страната ни от 03.07.1991 г. и съгласно чл. 5, ал. 4 от Конституцията на Република България, международните договори, ратифицирани по конституционен ред, обнародвани и влезли в сила, са част от вътрешното право на страната, като имат предимство пред нормите на вътрешното законодателство, които им противоречат.

С оглед на изложеното, настоящият съдебен състав на съда, намира, че тълкуване и прилагане на чл. 3 от ЗСПД, според което чуждите граждани с бежански/хуманитарен статут, пребиваващи и отглеждащи децата си на територията на Република България, не разполагат със същите права за социално подпомагане като тези на българските граждани, вследствие на което те не могат да получават семейни помощи за деца извън хипотезата на чл. 3, т. 5 ЗСПД, противоречи на чл. 32, ал. 1 от ЗУБ и на Директива 2011/95/ЕС, и не съответства на целта на закона. Въз основа на анализа на цитираните разпоредби се налага извод за незаконосъобразност на оспорената заповед. Същата следва да бъде отменена, а преписката да се върне на административния орган за ново произнасяне по заявлението-декларация, при съобразяване на дадените в настоящото решение указания.

Воден от горното и на основание чл. 172, ал. 2, предл. второ и чл.173, ал.2 от АПК, Административен съд София – град, III отделение, 70 състав

Р Е Ш И :

ОТМЕНЯ по жалбата на С. Д. А. А., ЕГН: [ЕГН], гражданка на И., с предоставен хуманитарен статут в Р. България, лично и като законен представител на малолетните С. Х. А. А., [ЕГН] и Сама Х. А. А., ЕГН: [ЕГН] с предоставени хуманитарни статут, заповед № ЗСПД/Д-С-СК/2093/15.07.2025 г. на директора на дирекция „Социално подпомагане“ (ДСП) – С., с която е отказано отпускане на месечна помощ за двете малолетни деца.

ВРЪЩА преписката на Дирекция „Социално подпомагане“ – С., за ново произнасяне в съответствие с дадените указания за тълкуване и прилагане на закона.

Решението е окончателно.

СЪДИЯ: